

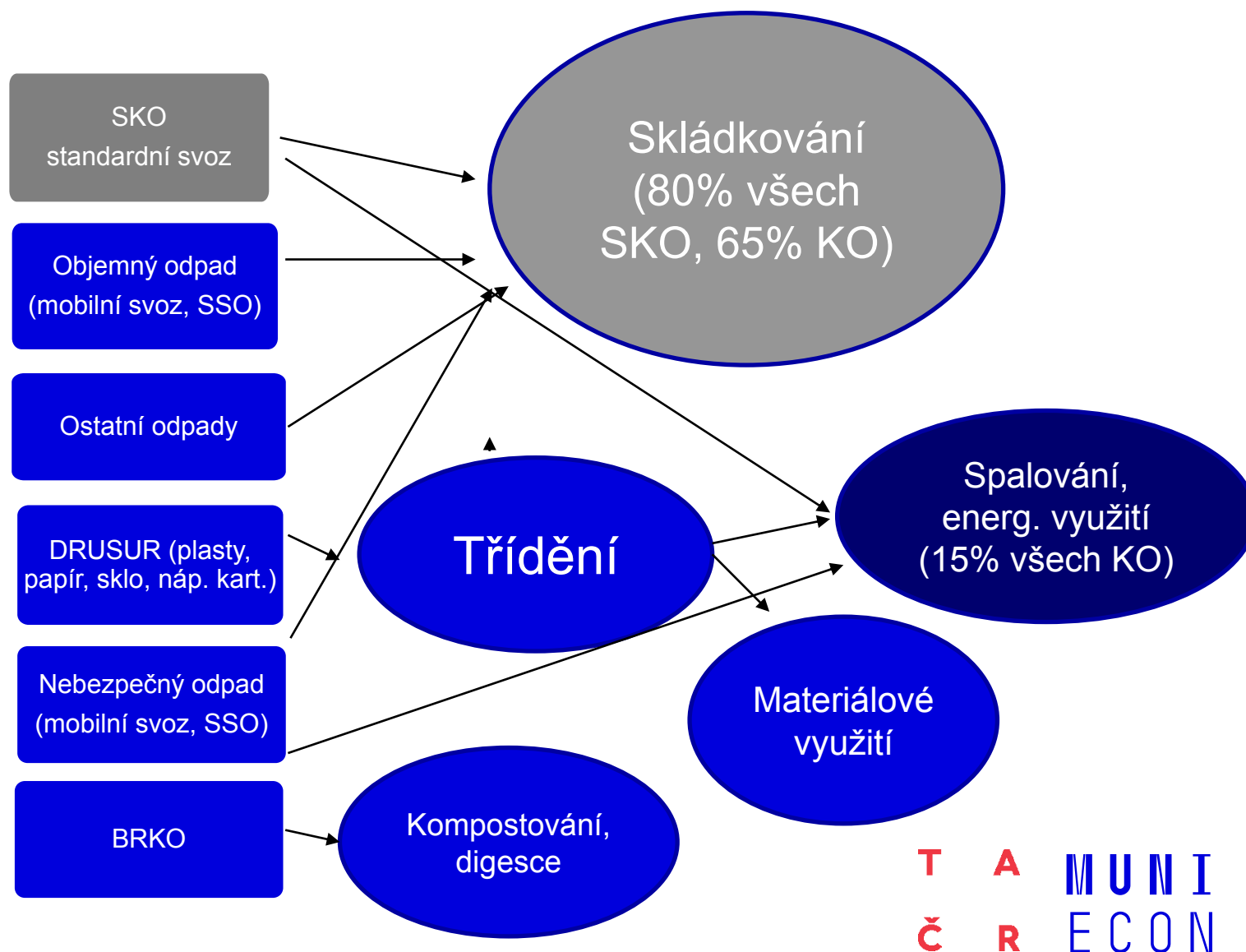
Co čeká obce v souvislosti s přechodem na oběhové hospodářství? Srovnání analýzy OH vybraných obcí JMK

doc. Ing. Mgr. Jana Soukopová, Ph.D.

Odpadové hospodářství současnosti

- 80% směsného komunálního odpadu je odstraňováno skládkováním
- 65% veškerých KO je odstraňováno skládkováním
- více než 30% recyklovatelných složek ve směsném odpadu
- více než 30% BRO ve směsném odpadu
- nízká efektivita sběru recyklovatelných odpadů z pohledu příjmů obce
- omezená motivace občanů ke třídění
- nízká dostupnost a efektivita technologií
- směsný odpad je bez dalších úprav odstraňován skládkováním

Co čeká obce?

NOVÉ CÍLE PRO NAKLÁDÁNÍ S KOMUNÁLNÍMI ODPADY A OBALY

Recyklace komunálních odpadů (Směrnice o odpadech)

- 55 % v roce 2025
- 60 % v roce 2030
- 65 % v roce 2035

Co čeká obce?

Skládkování využitelných a recyklovatelných odpadů

(Směrnice o skládkování odpadů)

2030

Cíl: nepřijímat na skládky žádný odpad vhodný k recyklaci nebo jinému využití, zejména komunální odpad

Skládkování komunálních odpadů

2035

Cíl: 10% komunálních odpadů nebo méně

Co čeká obce?

NOVÉ CÍLE PRO NAKLÁDÁNÍ S KOMUNÁLNÍMI ODPADY A OBALY

Recyklace obalových odpadů (Směrnice o obalech)

- 65 % hmotnosti veškerých obalových odpadů v roce 2025
- 70 % hmotnosti veškerých obalových odpadů v roce 2030

Co čeká obce?

Cíle pro jednotlivé materiály (Směrnice o obalech)

□ 2025

- 50 % *plastů;*
- 25 % *dřeva;*
- 70 % *železných kovů;*
- 50 % *hliníku;*
- 70 % *skla;*
- 75 % *papíru a lepenky*

Co čeká obce?

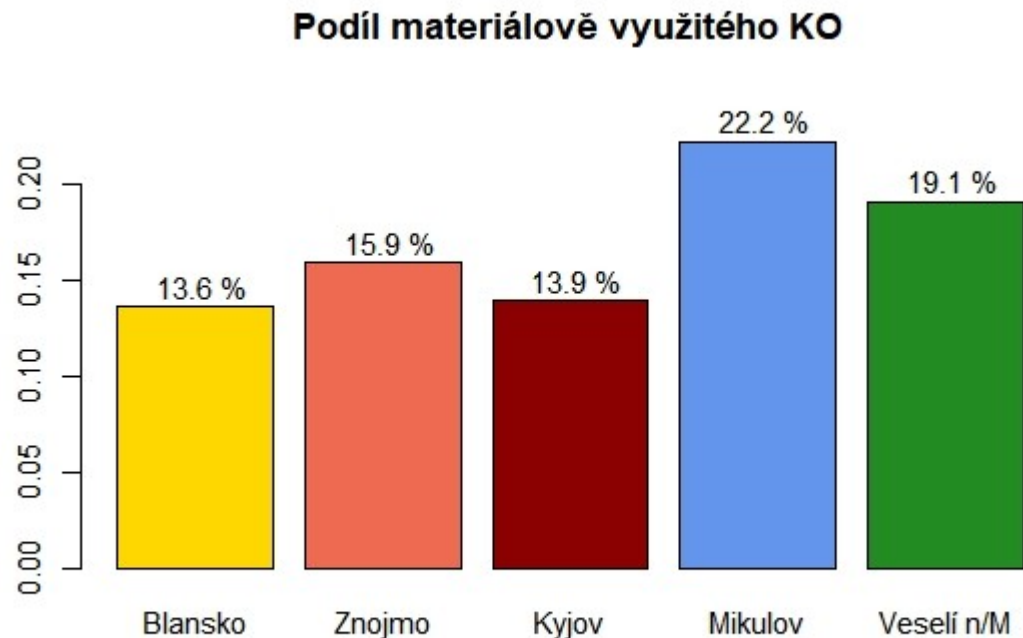
Cíle pro jednotlivé materiály (Směrnice o obalech)

□ 2030

- 55 % *plastů;*
- 30 % *dřeva;*
- 80 % *železných kovů;*
- 60 % *hliníku;*
- 75 % *skla;*
- 85 % *papíru a lepenky*

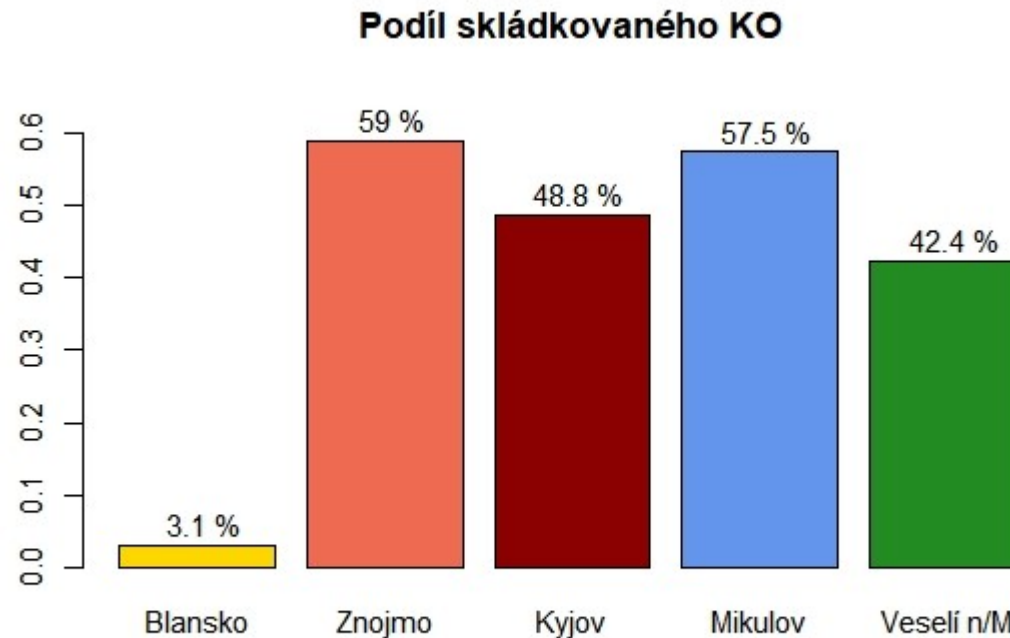
Současný stav u obcí JMK

- Mikulov, Blansko, Kyjov, Znojmo, Veselí nad Moravou
- Recyklace komunálních odpadů

Současný stav u obcí JMK

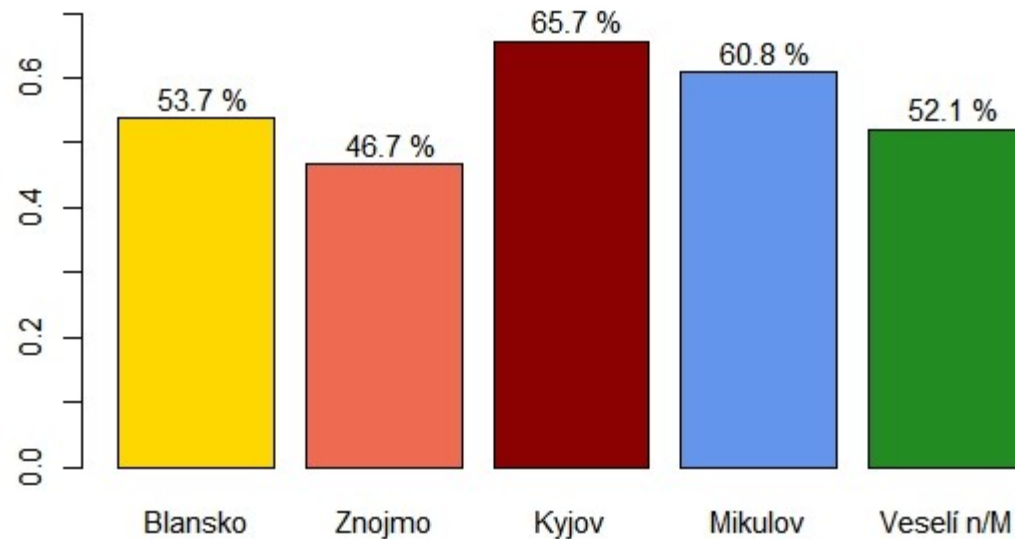
- Mikulov, Blansko, Kyjov, Znojmo, Veselí nad Moravou
- Skládkování komunálních odpadů

Současný stav u obcí JMK

- Mikulov, Blansko, Kyjov, Znojmo, Veselí nad Moravou
- Podíl recyklovaného papíru a lepenky

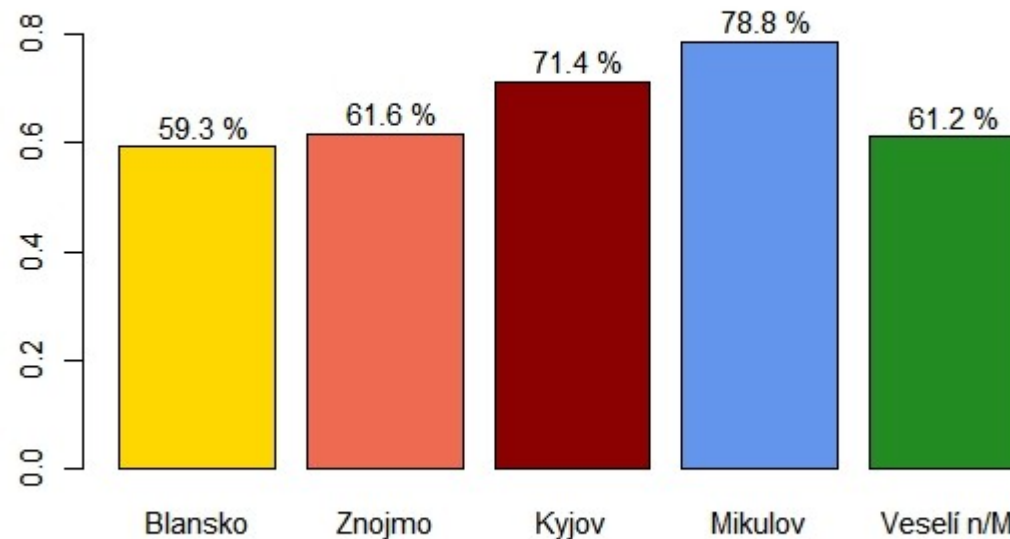
Podíl recyklovaného papíru (vč. 12,9 % papíru v SKO)

Současný stav u obcí JMK

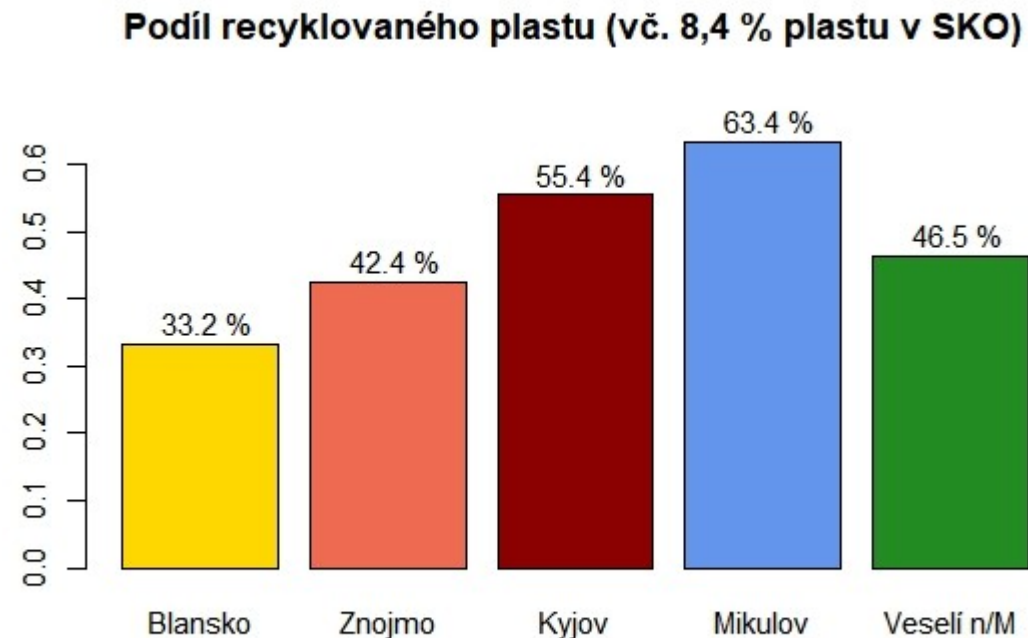
- Mikulov, Blansko, Kyjov, Znojmo, Veselí nad Moravou
- Podíl recyklovaného skla

Podíl recyklovaného skla (vč. 3,9 % skla v SKO)

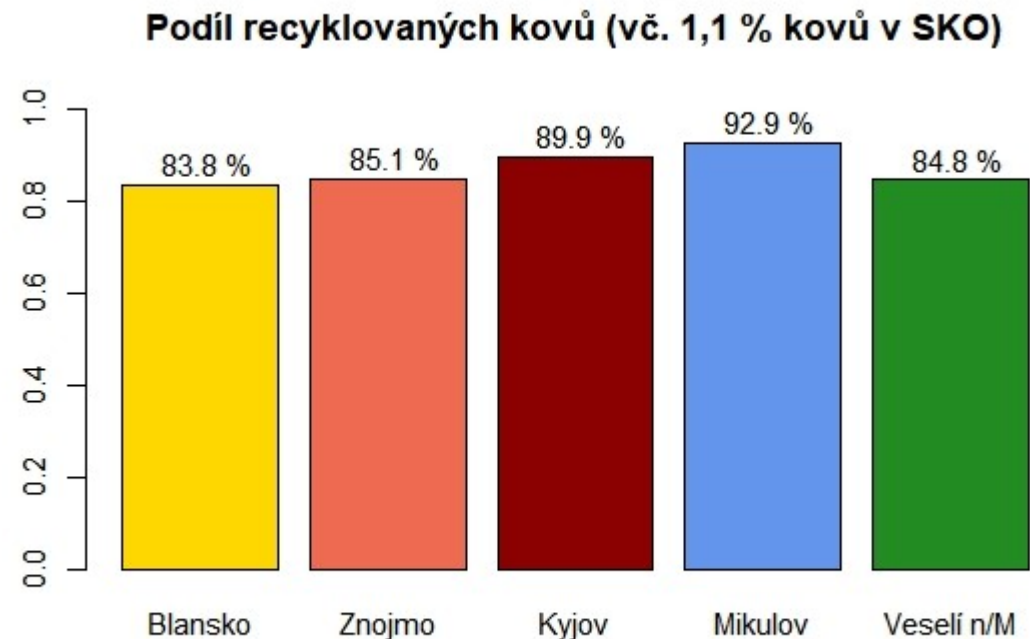
Současný stav u obcí JMK

- Mikulov, Blansko, Kyjov, Znojmo, Veselí nad Moravou
- Podíl recyklovaného plastu

Současný stav u obcí JMK

- Mikulov, Blansko, Kyjov, Znojmo, Veselí nad Moravou
- Podíl recyklovaných kovů

Současný stav versus cíle pro obce

- Recyklace komunálních odpadů
- Skládování komunálních odpadů
- Recyklace obalových odpadů

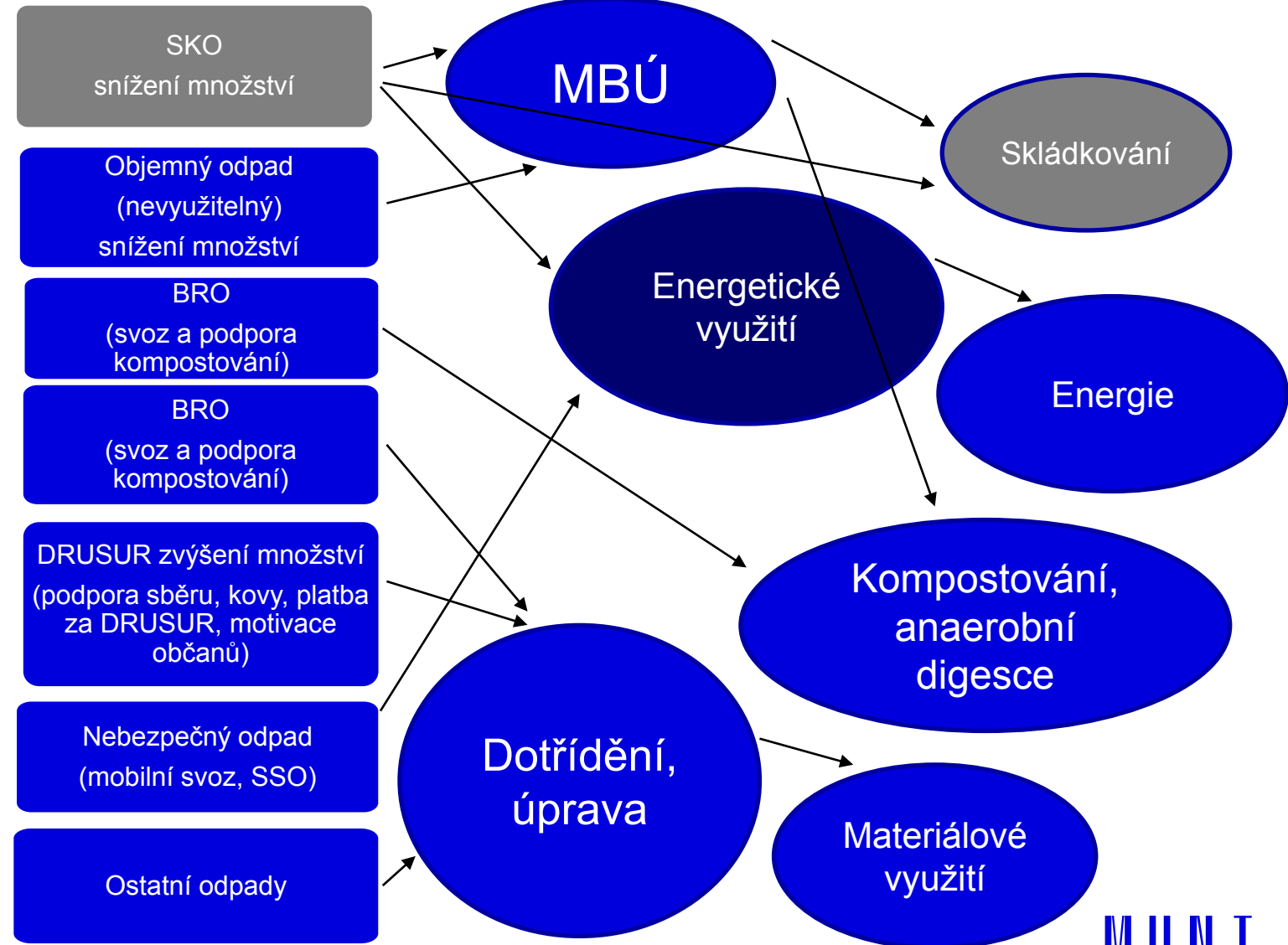
Z toho:

- plasty
- dřevo
- železné kovy
- hliník
- sklo
- papír a lepenka

Změna odpadového hospodářství

- snížení množství SKO a úprava zbytkového SKO
- zvýšení množství vytríděných druhotných surovin ze směsného komunálního odpadu.
- vytrídění BRO ze směsného komunálního odpadu.
- zavedení odděleného sběru kovů.
- motivace občanů ke snížení množství SKO, adresná evidence produkce odpadů.
- koncepce technologií a logistiky v daném regionu – spolupráce mezi regiony.
- zvýšení příjmů obce za vytríděné druhotné suroviny

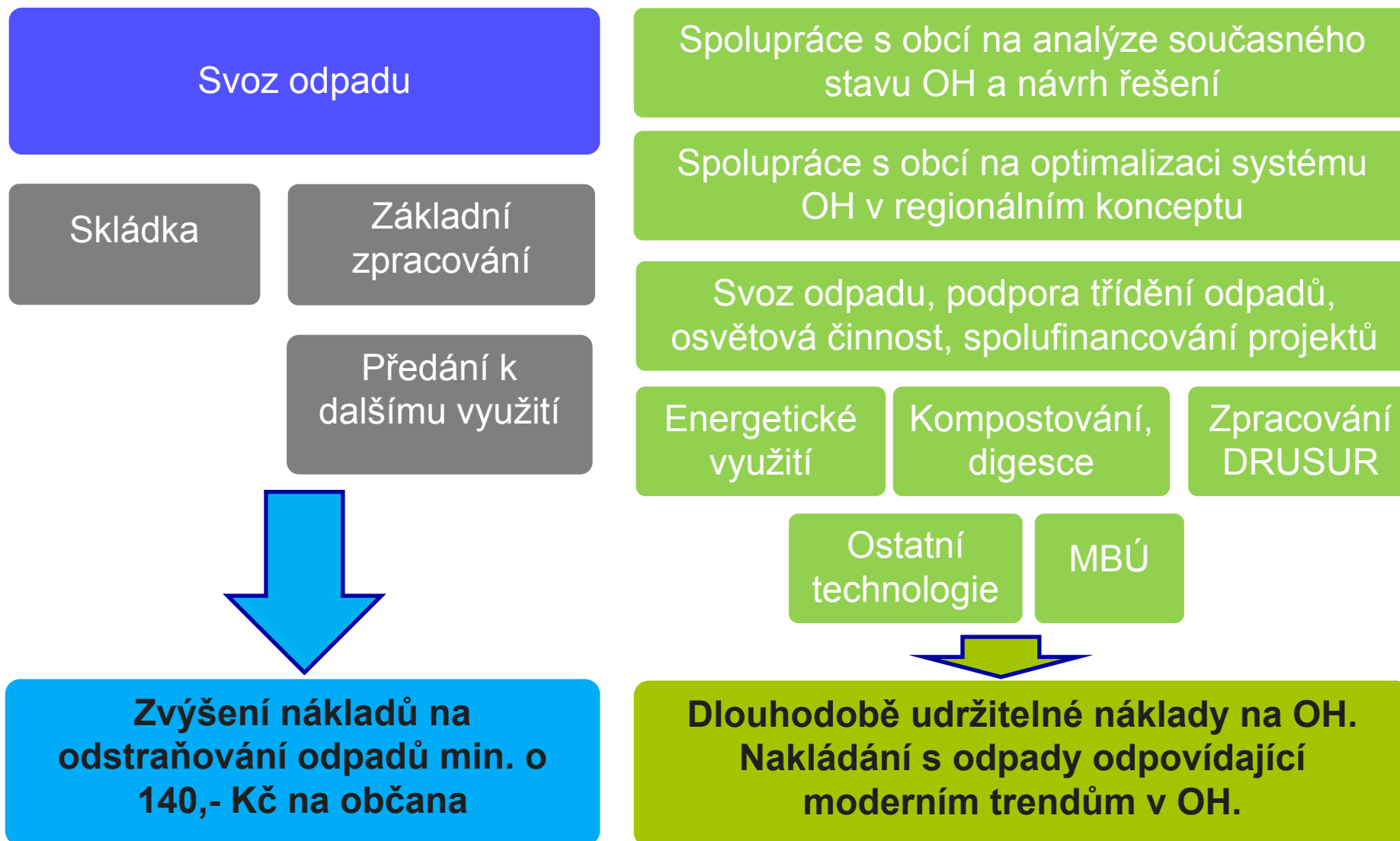

Změna odpadového hospodářství

- Snížení množství odpadu ukládaného na skládky.
- Zhodnocení surovin vytríděných ze směsného odpadu (zvýšení příjmu za druhotné suroviny od kolektivního systému i svozové firmy).
- Smysluplný rozvoj potřebných technologií v ČR – **vyvážený MIX (regionální a národní technologie)**
- **Zachování nákladů na odpadové hospodářství obce i při zvýšení nákladů na odstraňování odpadů**
- **Moderní a dlouhodobě udržitelné odpadové hospodářství ohleduplné k životnímu prostředí**
- **Splnění cílů stanovených POH ČR v oblasti nakládání s komunálními odpady – pro pozitivní změny v OH je nezbytný nárůst poplatku**

Změna odpadového hospodářství

Klíčová otázka – ekonomika OH obcí!

- Proč hodnotit efektivnost a hledat dobré praxe?
- „*Pokud neměřím, tak neřídím*“

Klíčové faktory nákladové efektivity

- velikost obce (hustota obyvatel),
- úroveň nastavení organizačního a právního prostředí a dostupnost řídicích subjektů,
- četnost svozu a počet svozových míst,
- recyklace, počet míst pro oddělený sběr, úroveň třídění, třídění biologického odpadu,
- charakter koncového zařízení a s ním související cena,
- vzdálenost ke koncovému zařízení a s ním související transportní náklady,
- konkurenční prostředí a struktura trhu,
- způsob zabezpečování služeb OH (interní/outsourcing/mix) a forma vlastnictví svozové společnosti (veřejná/soukromá/mix),
- úspory z rozsahu v rámci svozové oblasti nebo velikosti obce a
- meziobecní spolupráce, která je s úsporami z rozsahu úzce spojena.

Klíčové faktory efektivnosti

□ Meziobecní spolupráce

U více než poloviny z 50 obcí, které mají nejnižší náklady na odpadové hospodářství v Jihomoravském kraji, byla zjištěna nějaká forma meziobecní spolupráce, a to převážně ve vztahu k vlastnictví svozové společnosti, kterou vlastní obce nebo dobrovolné svazky obcí (DSO), s tím pak souvisí i následující faktor efektivnosti.

□ Úspory z rozsahu v rámci svozové oblasti

Tento faktor je zřejmý zvláště u obcí, které participují na vlastnictví svozové společnosti (EKOR) a mají možnost profitovat z úspor z rozsahu, které se ve velké míře přenášejí do snížení nákladů těchto obcí. Nicméně tento faktor je zřejmý i u obcí, kterým sváží SKO soukromé firmy, které již zaměřují na oběhové hospodářství (SUEZ).

Klíčové faktory efektivnosti

- **Charakter koncového zařízení a to zda je vlastní svozová společnost**

Zvláště patrné u obcí, které spoluvlastní svozovou společnost

- **Vzdálenost ke koncovému zařízení**

- **Recyklace a důraz na třídění**

- **Úroveň nastavení organizačního a právního prostředí**

Všechny ze zkoumaných obcí kladly důraz na sledování nákladů na odpadové hospodářství a vyhodnocování faktorů, které nákladovou efektivnost mohou ovlivňovat. **Ve všech obcích navíc existovala velmi dobrá informovanost obyvatel, na kterou zástupci obcí kladli důraz.**

Klíčové faktory efektivnosti

□ Forma vlastnictví svozové společnosti (forma poskytování služeb)

Více než 80% obcí s nejnižšími náklady na odpadové hospodářství zajišťovaly svoz společnosti **veřejné** – vlastněné obcemi.

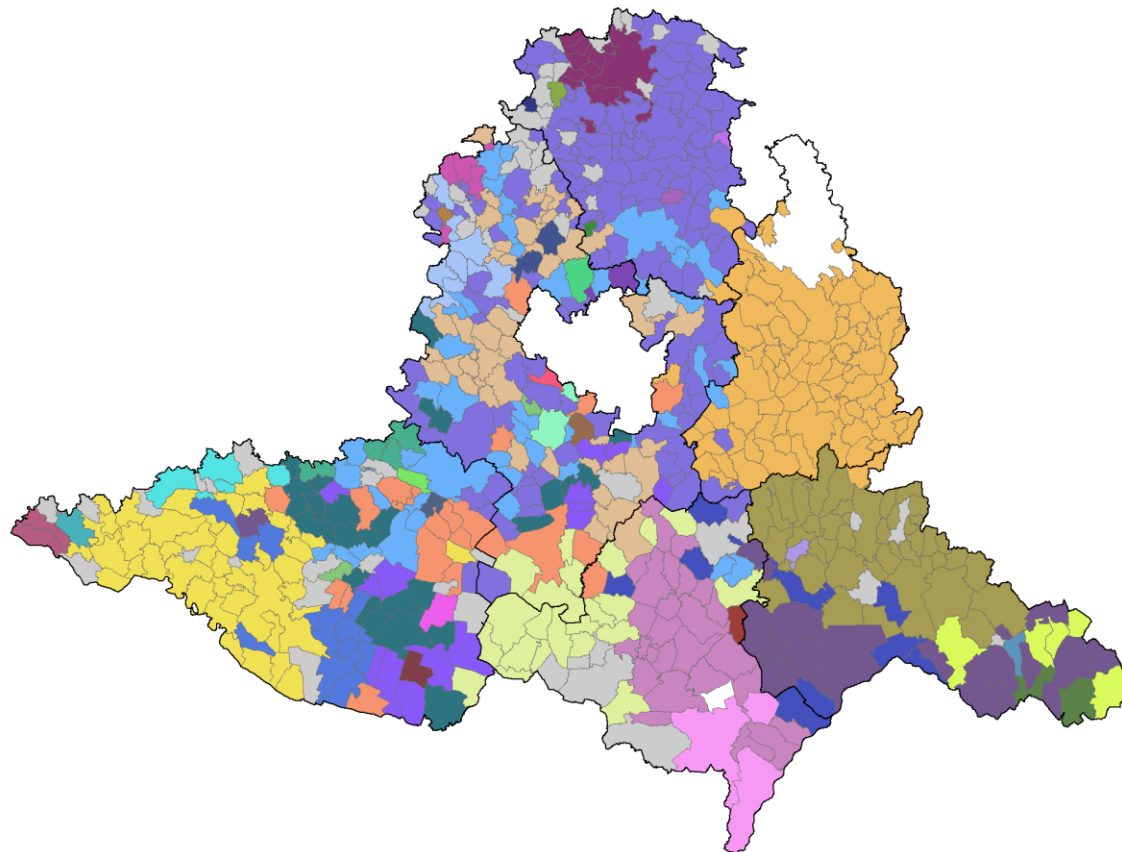
Nicméně daleko větší roli než faktor vlastnictví svozové společnosti hraje roli faktor meziobecní spolupráce.

Výstupy projektu

- Webový portál jako platforma pro obce, kde najdou chytrá „SMART“ řešení, dobré praxe a informace o zařízeních

Mapa svozových území

Svozové oblasti SKO dle svozových firem
pro Jihomoravský kraj v roce 2018

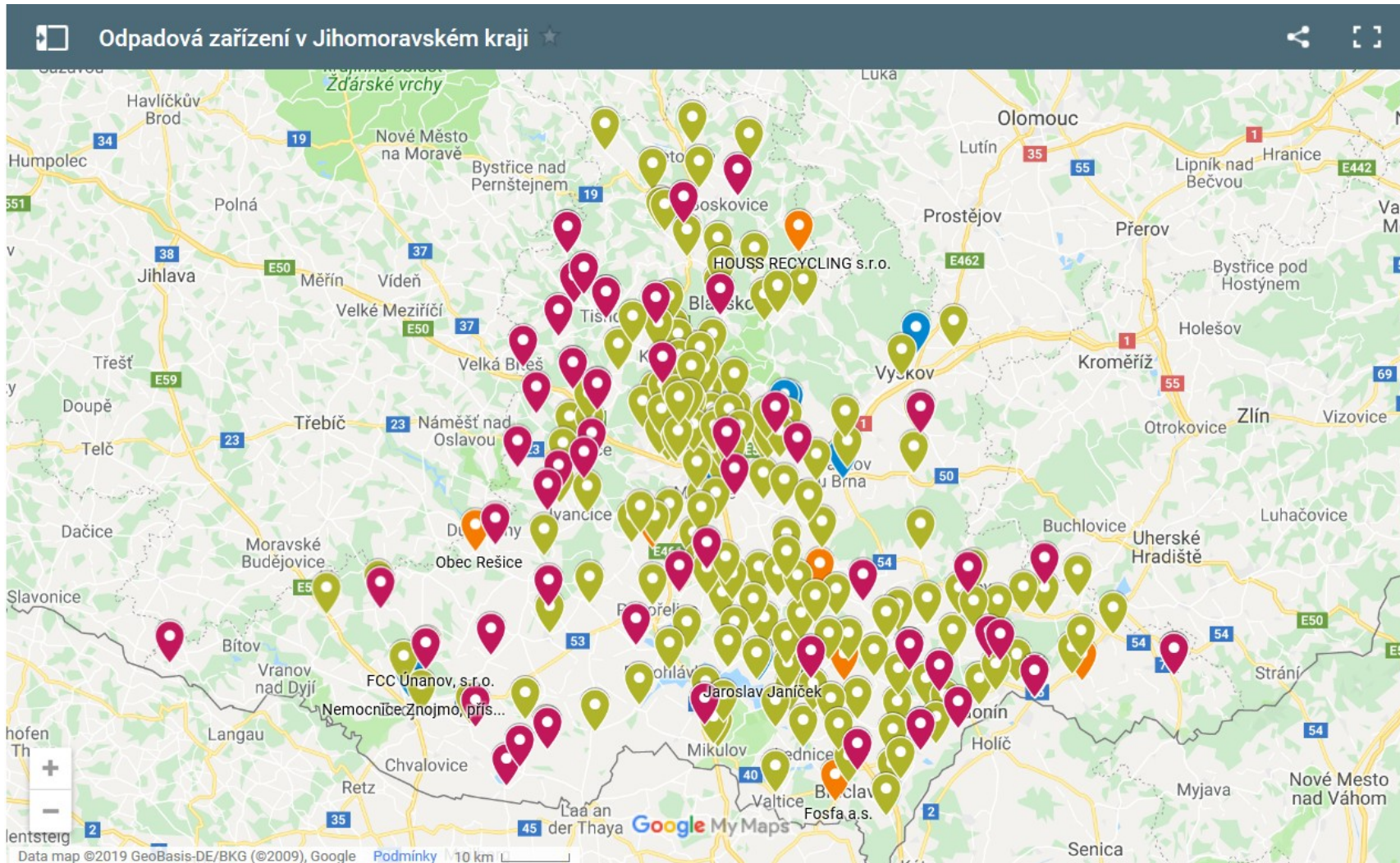

Svozové firmy

- data nezjištěna
- A.S.A. spol. s r. o.
- AVE Břeclav, a.s.
- AVE CZ odpadové hospodářství s. r. o.
- AVE Třebíč
- AVE komunální služby a.s.
- AVE komunální služby s. r. o.
- AVE, a.s.
- CTS Kuřim s. r. o.
- Centrum technických služeb Kuřim, s. r. o.
- EKO-KOM a.s.
- EKOR, s. r. o.
- EKOR, s. r. o., TESPRA Hodonín, s. r. o.
- EKOR, s.r.o. + Megawaste spol.s.r.o.
- ESKO-T s. r. o.
- FCC Dačice, s.r.o.
- FCC Environment
- FCC Miroslav, s.r.o.
- FCC Znojmo, s.r.o.
- FCC Česká republika, s.r.o.
- FCC Dačice, s. r. o.
- HANTÁLY, a. s.
- Jan Klíčnik
- KTS EKOLOGIE s. r. o.
- MEGAWASTE-communal service, s. r. o.
- Obec Petrovice
- RESPONO, a. s.
- RETHMANN
- RUMPOLD UHB, s. r. o.
- SAKO Brno, a. s.
- SAKO Brno, a.s.
- STKO, spol. s r. o.
- SUEZ (sklo, nebezpečný..) + VSP Group a.s.(komunální)
- SUEZ Využití zdrojů a.s.
- Suez, Elektrowin, Remet, KTS Ekologie
- TESPRA Hodonín, s. r. o.
- TESPRA Hodonín, s. r. o., RUMPOLD UHB, s. r. o.
- TS města a.s.
- TSMB s. r. o., Moravské Budějovice
- Technická a zahradní správa Moravský Krumlov / AVE CZ
- Technické služby Letovice
- Technické služby Velká Bíteš spol. s r. o.
- obec Suchý
- od května SAKO Brno, a.s.
- soukromý dopravce

0 25 50 km

Mapa zařízení (obhjmek.cz/mapa-zarizeni-2/)

Výsledky dobrých praxí a řešení pro obce

- Hlubkový průzkum obce, jejich toků zdrojů, výběr hodnotových řetězců, mapování aktérů
- Důraz na spolupráci
- Zahrnutí do systému zadávání veřejných zakázek
- Přenést CE do hmatatelných a praktických projektů, jak pro odborníky, tak pro veřejnost
- Motivace občanů
- Kontrola vlastního odpadového hospodářství
- Sledování efektivity nákladů

Zdroje

1. https://www.eea.europa.eu/publications/preventing-plastic-waste-in-europe/at_download/file